

[Садржај](#)

[Уводник](#)

[Резимеи](#)

[Summaries and contents](#)

НОВА СРПСКА Политичка МИСАО *Нова едиција, (2011), по. 3–4* САДРЖАЈ

Уводник 3

Тема броја

Левица данас

Етјен Балибар

Крај политике или политика без краја? Маркс и
апорија „комунистичке политике” 9

Данијел Бенсаид

Скандал без краја 29

Петер Клепец

Капитализам – криза, реформе, реприватизација 51

Петар Бојанић

Фигуре „победе” и „победника”: Увод у месијанизам
Валтера Бенјамина 75

Алпар Лошонц

Комунизам као критика левичарске меланхолије 89

Борислав Микулић

Ко је Стаљину скинуо бркове? Лева критика
социјализма и постсоцијалистичка културологија 119

Никола Јановић

Политичко лево – криза, иманентност, реартикулација:
Left, NewLeft, Post-Left, AnybodyLeft 137

Јелица Шумич, Радо Риха

Комунизам као друштво „за све” 161

Мирослав Миловић

Онтологија чудовишта: Антонио Негри и питања
о политици и иманенцији 183

Богдана Кољевић

„Positive Biopolitics” in the 21. Century 197

Досије

Жак Рансијер

Десет теза о политици 215

Етјен Балибар

Филозофија и границе политичког 231

Никола Танасић

Окупација Волстрита између револуције и симулације . 269

Огледи

Слободан Миладиновић

Тамна страна социјалног капитала 287

Александар Јазих

Америчка јавна дипломатија у борби против тероризма 317

Андреј Митић

Космополитско (демократско) право и
космополитска сувереност 341

Сучељавана

Слободан Самарцић

Производња непријатеља на либералан начин 381

Марио Калик

„Хомосексуалност или смрт!“ 397

Осврти, рецензије, прикази

Срђан Мараш

С оне стране добра и зла
(Жан Бодријар, Пакт о луцидности или интелигенција зла) 425

Дејан Петровић

Социјализам је мртав, живео социјализам!
(Антонио Негри, Збогом, господине Социјализам) 432

Лорна Штрбац

Прескупи биланс неолиберализма
(Ерик Рејнерт, Спонтани хаос – економија у доба вукова) 439

Марио Брудар

Народ га није волео

(Венцеслав Глишић, Сусрети и разговори – прилози
за биографију Петра Стамболића) 447

Contents..... 457

УВОДНИК

Иако је још до пре неколико година, како шира, тако и она ужа, стручна и етаблирана јавност широм света била већински и скоро неприкосновено убеђена у дефинитивни тријумф либерализма као теоријског и политичког концепта, стварност је жестоко демантовала ову поставку и на њој засновани либерални оптимизам „краја историје”, политике и конфликтног друштва. Не само да се није остварио прокламовани „вечни” (либерални) мир *sub specie aeternitatis* – већ се чини као да је тренутно на снази управо супротан процес.

Вртоглави раст светске финансијске, економске, а потом и политичке и друштвене кризе, поред осталог, узроковао је готово панично спуштање са полица већ заборављених Марксових и марксистичких дела и брисање са њих наталожене прашине. Тргнути из „догматског дремежа” о безалтернативности либерализма, политички, друштвени и културни делатници напрасно су „открили” да постоје класе, богати и сиромашни и да се сфера економског никако не може у потпуности одвојити од сфере политичког, као ни обрнуто. Безмало, преко ноћи, политички филозофи и теоретичари који су деценијама на западној сцени, уз ретке изузетке, деловали практично *underground* тј. или сасвим ванинституционално или на маргинама релевантних институција, промовисани су у нови *mainstream* 21. века (један од најупечатљивијих примера, у овом смислу, свакако је Жак Рансијер – док је пример Славоја Жижека заправо помало обрнут).

Овакво муњевито „откриће левице” – и то неретко управо радикалне и бескомпромисне

левице која циља на обарање целокупног постојећег политичко-економског система – нашло је свој израз не само у, већ по себи битној, изненадној промени „хоризонта” и „пејзажа” у образовним, научним и академским институцијама на Западу, него се манифестовало и у стварању нових друштвених покрета и облика организовања. Тако је, рецимо, делатност покрета Оссипу (који је прерастао у Occupy Wall Street, са упечатљивом паролом о разлици између „1% и 99%”), индиковала још увек не у потпуности транспарентну, али скоро револуционарну промену у САД, која је у међувремену – као и сама криза – добила свој одјек и пандане са друге стране океана. Истовремено, на европском континенту, и у највећој мери опозитно према садашњој концепцији Европске уније – у широком луку и распону од Грчке до Француске – европски народи почели су да се присећају сопствених левичарских традиција, и да изнова артикулишу смисао тезе о демосу, односно народу као носиоцу политичког субјективитета. (Овај облик „леве” самосвести о једнакости, правди и слободи, у немалом делу не-западног света, а посебно на јужноамеричком континенту, брижљиво је чуван чак и у време када се неолиберализам налазио на свом врхунцу, а данас добија нови замах у тренутку који ће, по свему судећи, бити концептуално, дискурзивно и политички означен као смена епоха, односно као глобални економски, идеолошки и политички земљотрес који ће обележити – најмање – прве деценије 21. века.)

Ово је само део разлога због којих је Уредништво одлучило да темат новог броја Нове српске политичке мисли посвети питању савремене левице. Јер, не само да је у времену светске експанзије неолиберализма, по скоро свим мисаоним и географским меридијанима, филозофска и политичка левица трпела поразе на свим теренима, него је, услед неприлагођености новим околностима, недостатка нових идеја, али и међусобних трвења и раслојавања – нпр. поделама на „марксистичку левицу”, „радикалну левицу”, „нову левицу”, „анархо-левицу”, „постмодернистичку левицу”, „пост-левицу” и сл. – и сама битно утицала и допринела сопственој кризи. Стога је више него оправдано и легитимно поставити следеће питање: „о чему говоримо када говоримо о левици данас?” Или, слично: Које је име левице данас? Да ли је то комунизам, социјализам, пролетаријат, прекаријат, „другост” – или нешто потпуно различито од свега наведеног? (А о томе шта је левица у Србији, да и не говоримо.)

О овим и другим питањима која су одлучујућа за разматрање стања и перспектива савремене левице у темату НСПМ расправљају најистакнутији светски политички филозофи и социолози, као и афирмисани аутори из Србије и бивше Југославије. Док су рефлексije Етјена Балибара превасходно усмерене на проблем апорије левичарске политике у Марксовом делу, Данијел Бенсаид сведочи о савременом стању и „скандалу демократије”, а Петер Клепец, пак, анализира кризу капитализма и концепте реформи и реприватизација. Из сасвим специфичног угла, Алпар Лошонц прилази идеји комунизма кроз аспект критике онога што Валтер Бенјамин назива „левичарска меланхолија”, а Бенјаминовим фигурама „победе” и „победника” у контексту његовог месијанизма бави се и прилог Петра Бојанића. Борислав Микилић се усредсређује на формулисање

левичарске критике савремене постсоцијалистичке културологије, а кроз њу и на критику социјализма *per se*, док Никола Јановић анализира пресек стања савремене левичарске сцене, као и перспективе њене реартикулације. Аутори Јелица Шумич и Радо Риха у заједничком чланку из једне лакановске визуре образлажу концепт комунизма као друштва „за све”, док се Мирослав Миловић бави дискурсом Антонија Негрија и релацијом према филозофској традицији, а Богдана Кољевић, такође полазећи од Негријеве теорије, разматра питање да ли се у 21. веку позитивна биополитика може појавити као нова филозофија и политичка пракса.

У рубрици *Досије*, доносимо преводе репрезентативних текстова савремених француских филозофа Жака Рансијера и Етјена Балибара, посвећених конститутивним моментима политичког, те питању релације филозофије и политике, као и инструктиван прилог Николе Танасића о значају и ограничењима покрета „Окупирајмо Волстрит”. У *Огледима*

су чланци Слободана Миладиновића о „тамној страни социјалног капитала” и Андреја Митића о теорији и пракси „космополитске демократије” – као и рад Александра Јазића о улози јавне дипломатије САД у „рату против тероризма”. Као и обично, у актуелним *Сучељавањима*

представљени су полемички одговори Слободана Самарџића и Марија Калика, на рад Александра Молнара о Карлу Шмиту и српској политици, односно на текст Срђана Николића „Слобода и сексуалност”. Коначно, одабрани прикази Срђана Мараша о делу Жана Бодријара, Дејана Петровића о књизи Антонија Негрија, Лорне Штрбац о критици неолиберализма у делу Ерика Рејнерта и Марија Брудара о књизи Венцеслава Глишића која се бави биографијом Петра Стамболића – и овај пут – практично допуњавају и чине органски део основног темата (н)овог броја

Нове српске политичке мисли

.

РЕЗИМЕИ

Етјен Балибар Универзитет Париз X Нантер **Крај политике или политика без краја? □ Маркс и апорија „комунистичке политике”**

Сажетак:

У овом тексту аутор полази од одломка с краја другог поглавља Манифеста комунистичке партије, у којем Маркс започиње излагање програма револуционарних мера које воде од капитализма до бескласног друштва. Потребно је, пише Маркс, „извојевати демо-кра-тију“. Да ли то значи да се до демократије долази борбом, односно да ли Маркс верује да се, први пут у историји, може појавити демократија у апсолутном смислу? Интерпретација ове формуле природно захтева испитивање њеног контекста и њених семантичких условљености. У овом тексту испитујемо везу између процеса извојевања демократије и нужне употребе револуционарног насиља, како би се трансформисао узрочник класног антагонизма, режим својине и производње.

Кључне речи:

Маркс, демократија, класа, насиље, антагонизам.

Данијел Бенсаид

Универзитет Париз X

Нантер

Скандал без краја

Сажетак:

По чему демократија може бити скандалозна? Управо по томе што, да би преживела, увек мора ићи корак даље, стално рушити успостављене форме, потресати хоризонт универзалног, стављати једнакост пред изазов слободе. Зато што без престанка замагљује несигурну поделу на политичко и социјално и корак по корак оспорава досезањ

е

приватне својине и задирање државе у јавни простор и заједничка добра. Зато што она мора стално и у свим областима да тежи ширењу приступа једнакости и грађанству. Ако не би била скандалозна до краја, она не би била то што јесте.

Кључне речи:

једнакост, демократија, скандал, слобода, политика, Рансијер, Бадју, Маркс.

Петер Клепец

Институт за филозофију

Љубљана

Капитализам – криза, реформе, реприватизација

Сажетак:

У првом делу текста аутор разматра три појма битна за разумевање ситуације у којој се налази садашњи свет: кризу, капитализам и левицу. У другом делу испитује могућности реформисања капиталистичког система. У трећем делу разматра дилеме везане за свеопшту реприватизацију која ће одредити нашу будућност. Циљ текста је да укаже на инстинктивне противречности капитализма, те на немогућност његове реформе „изнутра“.

Кључне речи:

капитализам, криза, реформа, левица, тржиште, економија, глобализација.

Петар Бојанић

Институт за филозофију и друштвену теорију

Београд

Фигуре „победе” и „победника”

Увод у месијанизам Валтера Бенјамина

Сажетак:

Оно што ме интересује, седам или можда чак девет деценија после напора и великих оклевања Валтера Бенјамина, јесте статус неизвесног и компликованог регистра који чине победник, победа, поражени итд. Шта то значи „победити”? Која врста сукоба или супротстављања омогућује да се говори о победи? Ко или шта треба да се победи и на који начин? Које су консеквенце победе и каква треба да буде судбина пораженог? Али, и такође, да ли је данас и даље могуће говорити о (последњој) победи?

Кључне речи:

победа, алегорија, победник, револуција, Месија.

Алпар Лошонц

Факултет техничких наука

Нови Сад

Комунизам као критика левичарске меланхолије

Сажетак:

Аутор износи да је историјска левица уобличила своје наступе у духу комбинације Русоа и Ласала, игноришући критику политичке економије коју је профилисао Маркс. Аутор сматра да је тај поступак значајан јер умногоме одређује дефанзивне форме левице.

После тога, покушава да одреди критеријуме левице, при чему инсистира на томе да левица мора прихватити друштвено питање, и да настале форме патње не може објашњавати наддруштвеним критеријумима. На крају, аутор посвећује посебну пажњу филозофији политике Алена Бадјуа и Антонија Негрија. Ови мислиоци разматрају се у светлу припремљених критеријума, док се истовремено представљају мислиоци филозофије политике комунизма, која критикује историјске форме левице.

Кључне речи:

критика политичке економије, друштвено питање, левица и десница, комунизам.

Борислав Микулић

Филозофски факултет

Загреб

Ко је Стаљину скинуо бркове? Лева критика социјализма и постсоцијалистичка културологија

Сажетак:

Аутор приказује филозофију

praxis

као теоријски медиј који отјеловљује аспекте високе и популарне културе 60-их година у Хрватској и бившој Југославији. У првом дијелу тематизира се мањак референци на praxis

у новијим прилозима етнографије социјализма и културних студија као симптом знанственог редуктивизма чији је смисао девалвација критичке културе у опћем модернистичком миљеу социјализма; у другом дијелу излажу се неки аргументи за релеванцију филозофије опћенито, и

praxisa

посебно, као (мета-) културне форме.

Кључне речи:

филозофија

praxis

, етнографија социјализма, доколица, академски туризам, дисиденција, аутономни политички субјект.

Никола Јановић

Љубљана

Политичко лево – криза, иманентност, реартикулација:

Left, New Left, Post-Left, Anybody Left?

Сажетак:

Да ли ће одређена политика укључити и модел оружане борбе, значи крајњи модел политичке борбе, који проистиче из Клаузовицеве теореме, ставља радикалну политику на искушење. Лекција из '68 је, из данашње перспективе, јасна: револуција је била премало радикална, зато је и доживела катастрофу. Ново питање је: колико је левици потребно радикализма да не буде превише радикална (опасност да западне у нову диктатуру пролетаријата) и да буде довољно радикална (у време демократије) како би мобилизација револуционарног потенцијала била успешна.

Кључне речи:

Левица, нова левица, капитализам, покрет, ради-кално, држава, власт, комунизам, социјализам.

Јелица Шумич, Радо Риха

Љубљанска школа за психоанализу, Институт за филозофију

Љубљана

Комунизам као друштво „за све”

Сажетак:

Овај прилог се разумева као покушај да се мисли неодређеност комунизма, а понајпре се односи спрам савремених ставова теоретисања и практиковања нових облика несегрегационистичке заједнице. Аутори сматрају да таква „заједница за све” делује као насилно подривање сваког друштвеног и политичког поретка и увек има привремени и контингентни карактер.

Кључне речи:

комунизам, заједница, револуција, сегрегација, друштво, антагонизам.

Мирослав Миловић

Универзитет у Бразилији

Бразил **Онтологија чудовишта: Антонио Негри и питања о политици и иманенцији**

Сажетак:

У овом чланку аутор разматра питање који би се и какав субјективитет данас могао појавити као „катехон”, тј. као онај што се супротставља светском савременом капитализму. Анализирајући Негријеву идеју о онтологији чудовишта, као специфичној онтологији оних који, историјско-филозофски и политички, нису представљени у систему – аутор се даље усредсређује на критичку рефлексiju дела

Marx beyond Marx

. У одговору на Негријев аргумент о разликовању биополитике и биомоћи, као најбитнијем потенцијалу за нови субјективитет, излаже се живи парадокс идеје да капитализам већ јесте комунизам. С друге стране, у закључку се истиче да враћање Спинозиним порукама – супротно Негријевом читању Спинозе – може да послужи као путоказ за промишљање производње живота, политике и иманенције која би означила нови комунизам.

Кључне речи:

катехон, голи живот, чудовишта, капитализам, комунизам, субјективитет.

Богдана Кољевић

НСПМ

Београд

„ПОЗИТИВНА БИОПОЛИТИКА” У 21. ВЕКУ?

Сажетак:

У првом делу чланка аутор разматра филозофске теорије био-политике у делима Мишела Фукоа и Ђорђа Агамбена, артикулишући идеју биополитике као неолиберализма, тј. биополитике као перма-нентног ванредног стања. Упркос битним разликама у њиховим конце-птуалним пројектима, у оба случаја биополитика се појављује као ултимативни носилац савремених техника управљања, као моћ која управља правом, политиком, филозофијом и животом као таквим. У другом делу, полазећи од новијих теорија Мајкла Харта и Антонија Негрија, аутор испитује потенцијале за промишљање позитивне био-политике мноштва и општости, као и могућности које се појављују у друштвима 21. века. У закључку, Марксдова идеја праве демократије анализира се у овом контексту, као филозофско и политичко име које се сагледава у светлу отпора Империји и као нова позитивна био-политика.

Кључне речи

: биополитика, неолиберализам, ванредно стање, мноштво, права демократија.

ДОСИЈЕ

Никола Танасић

НСПМ

Београд

„Окупација Волстрита” између револуције и симулације

Сажетак:

Аутор разматра догађаје и резултате првих месеци „Окупирајмо” протеста, испитујући њихов потенцијал за глобалне и/или националне револуционарне промене. Признајући протестима несумњив значај као новом, некомпромитованом и у много чему идеолошки искреном и оригиналном политичком покрету са огромним медијским потенцијалом и незанемарљивим политичким утицајем у САД, он тврди да се они суочавају са четири проблема, који га онемогућавају да постане снага која може довести до политичке револуције. Ти проблеми су: (

I

) лажна универзалност у свету (покрет у ствари не представља „већину угњетених и презрених у свету”); (

II

) лажна универзалност у САД (због идеолошких и политичких несугласица, покрет такође не представља већину социјално угрожених грађана САД); (

III

) идеолошка недоследност и/или одсуство идеологије; и (

IV

) основане сумње да покретом манипулишу спољашњи центри политичке моћи, као и његова прећутна подршка неоколонијалној политици САД, што се може закључити из њихове подршке револуцијама „Арапског пролећа” и међународној интервенцији у Либији.

Кључне речи:

Окупирајмо Волстрит, револуција, капитализам, демократија, империјализам.

ОГЛЕДИ

Слободан Миладиновић

Факултет организационих наука

Београд

ТАМНА СТРАНА СОЦИЈАЛНОГ КАПИТАЛА

Сажетак:

Социјални капитал могуће је посматрати из више углава. У својој суштини, он носи потенцијал за модернизацију и општи развој, али и потенцијал за развој социјално патолошких појава попут дискриминације, непотизма, корупције, организованог криминала и слично. Циљ овог рада јесте да укаже на могућу негативну димензију социјалног капитала, која посебно долази до изражаја у друштвима затворене социјалне структуре, с недовршеним правним системом, с развојним проблемима, високом концентрацијом и централизацијом у расподели друштвене моћи, али и у онима што пролазе кроз неку врсту транзиције, на коју нису имуна ни економски и политички стабилна и развијена друштва.

Кључне речи:

социјални капитал, друштвена моћ, друштвена структура, дискриминација.

Александар Јазиф

Факултет политичких наука

Београд

АМЕРИЧКА ЈАВНА ДИПЛОМАТИЈА У БОРБИ ПРОТИВ ТЕРОРИЗМА

Сажетак:

Аутор се у тексту бави америчком јавном дипломатијом и њеном улогом у борби против тероризма. Текст разматра основе, кључне сфере и инструменте јавне дипломатије. Јавна дипломатија представља једно од средстава „меке моћи“ и веома често се користи уз „тврду“, односно војну моћ. „Тврда“ моћ користи се на кратке стазе, док се „мека“ моћ користи за дугорочне циљеве. Да би јавна дипломатија створила услове за своје деловање она у свом оквиру мора да има културну дипломатију, која, као једна од најзначајнијих сфера јавне дипломатије, има сврху да кроз културно упознавање успостави контакте и ојача разумевање међу појединцима. Ширење идеја је једно од основних средстава у „борби за срца и душе“, а масовни медији представљају основу за то ширење. Превасходни циљ америчке администрације јесте да кроз јавну дипломатију утиче на блискоисточно јавно мњење, а посебно на омладину, да усвоји америчке и западне ставове о тероризму.

Кључне речи:

јавна дипломатија, САД, културна дипломатија, масовни медији, 11. септембар, „мека“ моћ, борба против тероризма, „борба за срца и душе“

Андреј Митић

Ниш

Космополитско (демократско) право и космополитска сувереност

Сажетак:

Политичка теорија космополитске демократије представља савремену рецепцију Кантове правно-политичке филозофије. Транспонујући кључне тачке Кантовог нацрта „вечног мира“ на савремени цивилизацијски тренутак, она врши својеврсно „трансцендирање“ Кантовог модела космополитског поретка, превдећи га у глобални поредак са обележјима „светске државе“. Правни аспекти космополитске демократије јесу кључни за овај „квалитативни скок“. Аутор посебно има у виду ширење Кантове идеје космополитског права до нивоа космополитског демократског права, пледирање за концепт поствестфалске „космополитске суверености“

’
који је Канту био стран, као и залагање за космополитски политички поредак који би кренуо даље од rhoedus pacificum
конфедералног типа, ка једном централизованом полуфедералном глобалном институционалном аранжману. „Примена“ космополитског демократског права у космополитско-демократској оптици захтева легитим
иза
цију „хуманитарних војних интервенција“, што представља суштински антикантовску црту овог пројекта.

Кључне речи: *демократија, аутономија, космополитизам, космополитско право, космополитска сувереност, космополитска политичка заједница, „хуманитарна војна интервенција“.*

SUMMARIES AND CONTENT

Étienne Balibar

La fin de la politique, ou la politique sans fin? Marx et aporie de la „politique communiste“

Résumé: Dans ce texte l'auteur fait l'analyse un des phrases fameuses de Manifeste de la partie communiste de Marx, dans laquelle Marx expose le programme des mesures révolutionnaire qui maintient du capitalisme à la société sans classes. On a besoin, écrit Marx, de „conquérir la démocratie“. Est-ce que cela signifie que c'est le combat par laquelle il faut conquérir la démocratie? Est-ce que Marx croit que pour la première fois dans l'histoire existe la possibilité d'apparaître la démocratie dans le sens absolue? L'interprétation de cette formule de Marx exige, naturellement, l'enquête de son contexte et de ses conditions sémanthiques. Dans ce texte on fait l'investigation de la liaison entre processus de conquérir de la démocratie et l'usage nécessaire de la violence révolutionnaire, pour faire transformation de la cuase d'antagonisme de la classe, régime de la propriété et de la production. *Mots clés:* Marx, démocratie, classe, violence, antagonisme.

Daniel Bensaïd

PERMANENT SCANDAL

Summary: How come that democracy can be so scandalous? It is because it always has to go one step forward and shatter the established forms, shake the horizons of the universal and put equality before the challenge of freedom in order to survive. It is because it continuously blurs the uncertain dichotomy into the political and social and steadily challenges achievements of private property and encroachment of the State into the public space and common good. It is because it always has to strive to propagate equality and to be available to citizens in all domains. If it were not utterly scandalous it would not be what it is.

Key words

: democracy, state, policy, public space, scandal, equality.

Peter Klepec

CAPITALISM – IT’S CRISIS, REFORMS AND RE-PRIVATIZATION

Summary: In the first part of the text the author analyzes three concepts important for understanding the situation of the modern world: crisis, capitalism, and the left. In the second part he investigates possibilities for improvement of capitalism. The third part deals with dilemmas about general re-privatization, which will determine our future. The aim of this text is to point to intrinsic contradictions of capitalism and to the impossibility of reforming it from the inside.

Key words

: capitalism, crisis, ownership, reform, USA, privatization.

Petar Bojanić

Les figures de la „victoire” et du „vainqueur”

Introduction au messianisme chez/de Walter Benjamin

Résumé: Ce qui m’intéresse – cinq voire sept décennies après la tentative et les hésitations de Benjamin – concerne le statut du registre complexe et incertain du vainqueur, de la victoire et du vaincu. Que signifie «vaincre»? Quel type de conflit ou d’opposition permet que l’on parle de victoire? Qui et que faut-il vaincre et de quelle manière? Quelles sont les conséquences de la victoire et quel doit être le destin du vaincu ? Mais aussi, est-il encore aujourd’hui possible de parler de victoire (finale)?

Mots clés

: victoire, allégorie, vainqueur, révolution, Messie.

Alpar Lošonc

Communism as a Critique of Leftist Melancholy

Summary:

The author points out that the historical left has formed its manifestations in accordance with the combination of Rousseau and Lasalle. The critic of political economy with its achievements was subordinated in the West and East, too. The author asserts that this orientation determines the forms of defensive of the left. After these considerations, the author makes an attempt to make a difference between the left and right. He insists on the social question as the precondition of the leftist articulation of the power. At the end the author pays attention to the thinking of Alain Badiou and Antonio Negri. Their thoughts are treated in the context of prepared criteria and presented as the philosophy of communism with the critical potentialities concerning the historical left.

Key words

: critic of political economy, social question, left and right, communism.

Borislav Mikulić

WHO REMOVED STALIN'S MOUSTACHE? A LEFTIST CRITIQUE OF SOCIALISM AND POST-SOCIALIST CULTURAL STUDIES

Summary: The author describes the Praxis philosophy as a theoretical medium which embodies aspects of high and popular culture of the 1960s in Croatia and former Yugoslavia. In the first part of the paper he describes lack of references to praxis in newer contributions to the ethnography of socialism and cultural studies as a symptom of scientific reductivism, which is based on devaluation of critical culture in the general modernist milieu of socialism. In the second part the author presents certain arguments for relevance of philosophy in general, and particularly of praxis as a (meta-)cultural form.

Key words

: philosophy, Praxis, ethnography of socialism, leisure, academic tourism, dissidence, autonomous political subject.

Nikola Janović

THE LEFT-WING: CRISIS, IMMANENCE, REARTICULATION

Summary: Will a particular policy include armed struggle, i.e. the most extreme model of political struggle, which follows from von Clausewitz's theorem, puts radical policy on trial. From

modern perspective, the lesson from 1968 is clear: the revolution was not radical enough, and that is the reason why it failed disastrously. The new question is how radical should the left wing be so as to avoid being too radical, which means preventing it from falling into proletarian dictatorship, and at the same time, how to make it radical enough (in democracy) so as to successfully achieve revolutionary potential.

Key words

: left wing, new left, capitalism, movement, radical, state, authority, communism, socialism.

Jelica Šumič, Rado Riha

COMMUNISM AS A 'SOCIETY FOR ALL'

Summary: This contribution is seen as an attempt to describe elusiveness of communism, and particularly its attitude toward modern theories and practice of new forms of a non-segregationist community. In a social and political constellation whose primary feature is pragmatic attitude toward political antagonism, promising openness toward the Other and alleged acknowledgement of its otherness, in which a more or less diluted understanding of human rights as a political value follows the disappearance of emancipatory policy from the public scene, there is nothing that could be less certain than the fate of communism. The question that arises is whether capitalism, which also offers an emancipatory project, but in the form of globalization, can be surpassed by the communist idea as a form and practice of emancipation.

Key words

: communism, community, revolution, segregation, society, antagonism.

Miroslav Milović

ONTOLOGY OF THE MONSTER – ANTONIO NEGRI AND QUESTIONS OF POLITICS AND IMMANENCE

Summary: In this article the author discusses what sort of subjectivity could today appear as „katehon” i.e. as the one which confronts contemporary world capitalism. Analysing Negri's idea of ontology of the monster, as a specific ontology of those who have not been, in either historical-philosophical or political categories represented in the system, the author further focuses on the critical reflection of the work Marx beyond Marx. In response to Negri's argument about the differentiation between biopolitics and biopower as the most crucial potential for new subjectivity, a key paradox of the idea that capitalism is already communism is exposed. On the other hand, in conclusion, a return to Spinoza is placed forward and – in difference to Negri's reading of Spinoza – is presented as a pathway for rethinking production of life, politics and immanence which would signify new communism.

Key words:

katehon, bare life, monsters, capitalism, communism, subjectivity.

Богдана Кољевић

"Positive Biopolitics" in the 21. Century?

Abstract: In the first part of this article the author reflects on the philosophical theories of biopolitics in works of Michael Foucault and Giorgio Agamben, articulating the ideas of biopolitics as neoliberalism i.e. of biopolitics as permanency of the state of exception. In spite significant differences in their conceptual projects, in both cases biopolitics appears as the ultimate carrier of contemporary techniques of governing, as the power which rules over law, politics, philosophy and life as such. In the second part, coming from recent theories of Michael Hardt and Antonio Negri, the author questions the potentialities of rethinking the live image of positive biopolitics, of multitude and the common, and the possibilities which are emerging in societies of the 21. century. In conclusion, Marx's idea of true democracy is presented in this context, as the philosophical and political name which is seen in the light of resistance to the empire and as a new positive biopolitics.

Key words:

biopolitics, neoliberalism, state of exception, multitude, true democracy.

Никола Танасић

"Occupy Wall Street" between Revolution and Simulation

Summary: The author examines the events and results of the first months of the "Occupy" protests, examining their potential for global and/or national revolutionary change. While maintaining that the protests hold a substantial amount of relevance as a new, non-compromised and in many ways ideologically sincere and original political movement with a huge media potential and non-negligible political influence in the U.S., he claims that they face four major challenges, preventing them to become an actual force for a political revolution. Those challenges are: (I) false global universalism (the movement does not in fact represent "the majority of the oppressed and the downtrodden of the World"; (II) false national universalism (because of ideological differences and opposing political views, the movement also does not represent the majority of the socially endangered citizens of the U.S.); (III) ideological inconsistency and/or lack of ideology; and (IV) plausible doubts of the movement being manipulated by outside political centres of power, as well as its tacit concordance with the neo-colonist policies of the U.S., as shown by their support to the Arab Spring revolutions and the international intervention in Libya.

Keywords

: Occupy Wall Street, revolution, capitalism, democracy, imperialism.

Слободан Милadiniћ

DARK SIDE OF SOCIAL CAPITAL

Summary: Social capital can be analyzed from several different points of views. One of them involves the division on bonding and bridging. This division is based on the ability of social capital to create a social network which connects those who have some similar characteristics and holds them together as a homogeneous group, to protect their particular interests, or on its ability to connect people with different social characteristics bridging their differences and creating a social network of stakeholders to solve specific problems of the wider social significance. A key feature of the first type is exclusion and of the other one inclusion. It means that it is possible that the social impact of the first can be negative, observed at higher levels of social structure, because it does the homogenization and keeps close members of one group and, at the same time, opposing those who do not belong to that group. On the other hand, the social effect is positive because another one builds trust between members of different groups. On the basis of these differences can be assumed that social capital is essentially carries the potential for the modernization and overall development but also the potential for social pathologies type of discrimination, nepotism, corruption, organized crime and like this. The aim of this paper is to highlight the possible negative dimension of social capital that is especially true in societies with closed social structure and incomplete legal system, societies which have development problems, high concentration and centralization of the distribution of social powers, and generally societies that are going through some kind of transition to which are not immune either economically and politically stable and developed society.

Key words

: social capital, social power, social structure, discrimination.

Aleksandar Jazić

AMERICAN PUBLIC DIPLOMACY IN THE WAR AGAINST TERRORISM

Summary: This text is about American public diplomacy and its role in the war against terrorism. The author analyzes the bases, main fields and instruments of public diplomacy. Public diplomacy is a means of soft power and is very often combined with hard power, which refers to military power. Hard power is used for short-term goals, whereas soft power is used in the long run. A necessary condition for efficient public diplomacy is cultural diplomacy. As one of the most important fields of public diplomacy its goal is to make contacts and strengthen understanding among individuals by means of cultural familiarization. Dissemination of ideas is one of the basic means of fighting for hearts and souls, and this could not be done without the mass media. A key goal of the US administration is to affect public opinion in the Middle East, especially among young population, thus making them adopt American and/or Western attitudes toward terrorism.

Key words

: public diplomacy, US, cultural diplomacy, mass media, 9/11, soft power, war against terrorism, fight for hearts and souls.

Andrej Mitić

COSMOPOLITAN (DEMOCRATIC) LAW AND COSMOPOLITAN SOVEREIGNTY

Summary: The political theory of cosmopolitan democracy is modern reception of Kant's philosophy of law and politics. By transferring key points of Kant's perpetual peace into the age of modern civilization, Kant's model of cosmopolitan order will be transcended and become a global order with certain features of a world state. Legal aspects of cosmopolitan democracy are crucial for this qualitative jump. The author is particularly aware of broadening of Kantian concept of cosmopolitan law and its reaching of the level of cosmopolitan democratic law and of pleas for post-Westphalian cosmopolitan sovereignty, which was foreign to Kant, as well as supporting cosmopolitan political order which would reach farther than the foedus pacificum of confederate type and would move toward a more centralized semifederal global institutional arrangement. Enforcing cosmopolitan law in cosmopolitan-democratic settings requires legitimizing humanitarian military interventions, which is an essentially anti-Kantian trait of this project.

Key words: democracy, autonomy, cosmopolitanism, cosmopolitan law, cosmopolitan sovereignty, cosmopolitan political community, humanitarian military intervention.

NEW SERBIAN

PoliticalL

THOUGHT

New Edition,□ (2011), no. 3–4

CONTENTS

Editorial 3

TOPIC OF THE ISSUE

LEFT TODAY

Étienne Balibar

End of Politics or Endless Politics? Marx and the aporia of
communist politics 9

Daniel Bensaid

Permanent scandal 29

Peter Klepec

Capitalism – it's crisis, reforms and re-privatization 51

Petar Bojanić

Figures of Victory and Winner. An Introduction into Walter Benjamin's Messianism	75
---	----

Alpar Lošonc

Communism as a Critique of Leftist Melancholy	89
---	----

Borislav Mikulić

Who removed Stalin's moustache? A leftist critique of socialism and post-socialist cultural studies	119
--	-----

Nikola Janović

The Left-wing: Crisis, Immanence, Rearticulation – Left, New Left, Post-Left, Anybody Left	137
---	-----

Jelica Šumič, Rado Riha

Communism as a 'society for all'	161
--	-----

Miroslav Milović

Ontology of the monster – Antonio Negri and questions of politics and immanence	183
--	-----

Bogdana Koljević

„Positive Biopolitics” in the 21. Century 197

Dossier

Jacques Rancière

Ten Theses on Politics 215

Étienne Balibar

Philosophy and the Frontiers of the Political 231

Nikola Tanasić

“Occupy Wall Street” between Revolution and Simulation . 269

Essays

Slobodan Miladinović

The Dark Side of Social Capital	287
---------------------------------------	-----

Aleksandar Jazić

American Public Diplomacy in the War against Terrorism ...	317
--	-----

Andrej Mitić

Cosmopolitan (Democratic) Law and Cosmopolitan Sovereignty	341
---	-----

Polemics

Slobodan Samardžić

Making Enemies in a Liberal Way	381
---------------------------------------	-----

Mario Kalik

'Homosexuality or Death!'	397
---------------------------------	-----

Reviews

Srđan Maraš

Beyond Good and Evil

(Žan Bodrijar, Pakt o lucidnosti ili inteligencija zla) 425

Dejan Petrović

Socialism is Dead, Long Live Socialism!

(Antonio Negri: Zbogom, gospodine Socijalizam) 432

Lorna Štrbac

The High Toll of Neoliberalism

(Erik Rejnert, Spontani haos – ekonomija u doba vukova) ... 439

Mario Brudar

People Never Loved Him

(Venceslav Glišić, Susreti i razgovori – prilozi za biografiju Petra Stambolića) 447

Contents 457